

3. Українська діаспора / Ін-т соціології НАН України; Ред. Енциклопедії української діаспори при НТШ (США); Ред. в Україні В. Євтух; Ред. в США В.Маркусь. – К.; Чикаго : Інтел, 1994 – Число 6. – 1994. – 172 с.

Єрмолаєва Г. А.,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри Інформаційної, бібліотечної та архівної справи

ВП «Миколаївська філія КНУКіМ»,
м. Миколаїв

ПОРТРЕТ СУЧАСНОГО БІБЛІОТЕЧНОГО ФАХІВЦЯ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОТЕК РІЗНИХ РІВНІВ)

Нове інформаційне середовище вже суттєво позначилося на діяльності бібліотечно-інформаційних фахівців і це зумовило появу нових тенденцій у підході до їх фахових компетентностей. За період з 2012-2017 рр. українські бібліотеки провели соціологічні вивчення та виконали ряд науково-дослідних робіт з питань вимог до сучасних керівників бібліотек, кадрового складу тощо. Аналіз і узагальнення результатів цих розробок засвідчили, що перелік вимог, які висуваються до кадрового й управлінського складу бібліотеки, зазнає в сучасних умовах значних змін. Це, відповідно, актуалізує потребу їх детальнішого вивчення та систематизації.

У 2012 році Науковою бібліотекою Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова м. Миколаєва було проведено Міжвузівське соціологічне дослідження «Молодий працівник бібліотеки ВНЗ: погляд у майбутнє» [3]. Мета дослідження – вивчення мотивації професійної діяльності молодих фахівців, виявлення їх потенційних можливостей, оптимізація системи підвищення кваліфікації, сприяння їх професійному розвитку з метою формування кадрового резерву бібліотек.

У дослідженні взяли участь 28 молодих фахівців провідних книгозбірень вищів м. Миколаєва, а саме: Наукової бібліотеки Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (11 респондентів); Бібліотеки Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського (10 респондентів); Бібліотеки Чорноморського державного університету ім. П. Могили (1 респондент); Бібліотеки Миколаївського державного аграрного університету (4 респондента); Бібліотеки Відокремленого підрозділу "Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв" (2 респондента). Дослідження проводилось методом анкетування, яке передбачало самостійне заповнення анкет респондентами і було анонімним.

Респондентам було запропоновано скласти портрет ідеального бібліотекаря, а точніше оцінити ділові якості бібліотечного фахівця,

розташували їх за ступенем значущості від 1 до 10 місця. Як і слід було очікувати, на 1-е місце молоді фахівці поставили "професійну компетентність", на 2-е місце – "здатність чітко організувати і планувати роботу", на 3-є місце – "творчий підхід до роботи (креативність)".

Таким чином, проведене дослідження з одного боку надало можливість молодим фахівцям оцінити свої професійні, особисті якості, творчі можливості, замислитись про своє місце в професії, а з іншого – орієнтує керівників бібліотек вищів на створення сприятливих умов для прояву творчих і професійних можливостей молодих фахівців, використання різноманітних форм, що стимулюють, ініціюють та мотивують до роботи, надають підтримку щодо подальшого закріплення в професії.

Дослідження «Привабливість бібліотечної професії» здійснювалося Черкаською обласною бібліотекою для юнацтва ім. В.Симоненка (серпень-жовтень 2012 р.) з метою виявлення основних мотивів, визначення позитивних та негативних факторів, які впливають на професійну діяльність молодих співробітників бібліотек для юнацтва [1]. Було опитано 9 респондентів, так 2 з них – мали базову вищу бібліотечну освіту, 7 – вищу педагогічну; за віком від 20-25 років – 4, від 26-35 років – 5; за стажем роботи – до 3-х років – 3 та від 3-10 років – 6. Серед компетентностей бібліотечних фахівців, крім професіоналізму було названо: різнобічний світогляд, небайдужість, постійне прагнення до самоосвіти, творчість, комунікативність, прагнення набувати майстерності відповідальність, цілеспрямованість.

У 2016 році Хмельницька обласна бібліотека для дітей імені Т.Г.Шевченка організувала проведення регіонального соціологічного дослідження «Соціальний портрет дитячого бібліотекаря Хмельниччини». Під час дослідження вивчався кадровий склад бібліотек для дітей, рівень професійної орієнтації бібліотекарів, сучасні форми підвищення їх кваліфікації. Базами для проведення дослідження стали бібліотеки для дітей Хмельницької області (34 бібліотеки для дітей: 1 обласна бібліотека для дітей імені Т.Г.Шевченка, 18 районних, 13 міських та 2 сільських бібліотеки для дітей) [4]. В дослідженні взяли участь 113 бібліотекарів. З них: керівники бібліотек – 23%; завідувачі відділами – 6%; головні і провідні бібліотекарі – 17%; бібліотекарі I і II категорії – 22%; бібліотекарі – 32%. Згідно результатів дослідження, спостерігається високий освітній рівень усіх категорій працівників в бібліотеках для дітей області. А саме: 50,5% респондентів мають повну вищу освіту, 46% – базову вищу спеціальну освіту та 3,5% – базову вищу. 53,1% опитаних мають стаж роботи від 20-40 років, а це є свідченням того, що у працівників великий досвід роботи в бібліотеці.

Можна стверджувати, що проведене соціологічного дослідження, дало вичерпну інформацію про кадровий склад бібліотек для дітей, про рівень компетенції бібліотечних працівників, про визначення шляхів подальшого професійного вдосконалення, готовність до постійного підвищення своєї

кваліфікації, відповідно до вимог часу, долучення до використання сучасних форм – вебінарів, тренінгів, дистанційного навчання.

У листопаді 2016 року Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка проводила обласне моніторингове дослідження «Сучасний керівник бібліотеки – майбутнє професії» [5]. Вони поставили собі за мету вивчити рівень сформованості компетентності керівників та розробка шляхів підвищення кваліфікації. Завдання були пов'язані з отриманням інформації про обізнаність директорів з різноманітних управлінських питань; оцінити рівень корисності чинних методів і форм надання методичної допомоги; розробити способи поліпшення аналітичної, дослідницької діяльності, надання комплексної методичної допомоги бібліотекам в організації бібліотечної та інформаційно-бібліографічної роботи; визначити орієнтири для самоосвіти керівників. Об'єкт дослідження: компетенції керівників ЦБС, ЦБ, МЦБС. Предмет дослідження: рівень формування самоосвітньої компетентності. Проблематика цього дослідження пов'язана з необхідністю системного вивчення поняття компетентність на прикладі керівників, зокрема, оцінювання сучасного стану її розвитку, розроблення теоретичних і методичних основ в умовах входження в єдиний світовий інформаційний простір. Актуальність дослідження розвитку компетентності зумовлена потребою в узагальненні сучасного знання і уявлення про компетентність як інтегральну характеристику керівників бібліотек

Останнім часом відбуваються динамічні зміни у діяльності бібліотек вищих навчальних закладах. Це, у свою чергу, потребує адекватної реакції у роботі бібліотечних фахівців: їх відношенні до виконання завдань, нового мислення. Риси, які простежуються у роботі фахівців бібліотек вищих навчальних закладах м. Миколаєва, що входять до Методичного об'єднання були вивчені у міжвузівському дослідженні «Модуль компетентностей бібліотечно-інформаційного фахівця майбутнього»(2017р) [2]. Анкетуванням було передбачено визначення пріоритетних професійних якостей бібліотечного фахівця з точки зору практиків бібліотек ВНЗ. Згідно відповідей, пріоритетними професійними якостями було визначено: відповідальність – 85 %; творчий підхід – 63 %; комунікабельність – 60 %. Інші визначились таким чином: толерантність – 50 %; відкритість до інновацій – 50 %; здатність до аналітики – 47 %; креативність – 36 %; ерудованість – 36 %; ініціативність – 35 %; бачення перспективи – 33 %.

Епоха цифрових технологій – це той період, коли все, що тільки може набути вигляду нескінченної множини одиниць та нулів, трансформується у потоки даних, що передаються за допомогою комп'ютерних мереж. За даними Google, сьогодні лише за два дні на людство навалюється стільки інформації, скільки воно створило за всю свою історію від винайдення писемності до 2003 р. При цьому велетенський ріст і збільшення інтенсивності інформаційних потоків поєднується з різким зниженням їх якісного рівня.

Збільшення різноманітних інформаційних ресурсів у бібліотеці, у свою чергу, потребує від її фахівця не тільки орієнтуватися в них, а й навчати, консультивати, надавати допомогу користувачам у роботі з ними. Це вміють робити 80 % фахівців бібліотек ВНЗ м. Миколаєва [2, С.309-310].

Таким чином, завдяки соціологічним та науково-практичним розвідкам українських бібліотек різних рівнів дослідженням української наукової школи бібліотечної професіології, нині сформовано соціальний образ українського бібліотекаря, визначено його віковий, освітній рівень, професійну майстерність, психологічні характеристики тощо.

Визначено особливу роль керівника: професіонала-менеджера із високим рівнем майстерності, компетентності, морально-особистісних якостей, що дає змогу провадити ефективну діяльність, спрямовану на розвиток установи й співробітників.

Головними складниками ефективного управління сучасними бібліотеками на підставі результатів дослідження визначено наступні: колегіальність, інноваційна налаштованість керівника, найповніше використання колективного досвіду і знань, врахування думки працівників, вміння втілювати в життя намічені програми, компетентність керівника, підприємницька активність, комерційне чуття, вміння йти на виправданий ризик, єдність слова і діла в діяльності керівника, творчий підхід до справи.

Готовність персоналу бібліотеки до досягнення максимально можливого кваліфікаційного рівня пов'язана як із особливостями особистості спеціаліста, розвитком його моральних і трудових установок, професійно значущих індивідуально-психологічних якостей, так і зі змістом праці та її форм. Усе це свідчить про реально існуючі зовнішні та внутрішні чинники, що є передумовою успішної професіоналізації кадрів. Разом з тим, професіограма керівника бібліотеки, здатного до ефективного управління бібліотекою в сучасних умовах, ще потребує свого ґрунтовного розроблення.

Список використаних джерел:

1. Всеукраїнське анкетування «Привабливість бібліотечної професії» [Електронний ресурс].- Режим доступу http://www.symonenkolib.ck.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=295:2012-10-30-10-10-35&catid= .-Назва з екрану.

2. Костирко Т.М. Компетентності бібліотечного фахівця нового покоління у контексті розвитку маркетингових комунікацій / Т.М.Костирко // Вісник Одеського Національного університету. Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. - 2017 .-Т.22. 2 (18).-С.305-315.

3. Костирко Т.М. Підсумки міжвузівського соціологічного дослідження" Молодий працівник бібліотеки ВНЗ: погляд у майбутнє" [Електронний ресурс] /Т.М.Костирко, О.В. Белодед.- Режим доступуhttps://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=ru

&user=zMX7lfoAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=zMX7lfoAAAAJ:u-x6o8ySG0sC.-Назва з екрану.

4. Соціальний портрет дитячого бібліотекаря Хмельниччини. Бюлетень соціологічної служби [Електронний ресурс] .- Режим доступу http://odb.km.ua/?dep=38&w=show_dpage&dep_up=615&dep_cur=624&dpage_id=256.-Назва з екрану.

5. Сучасний керівник бібліотеки – майбутнє професії. Обласне моніторингове дослідження. Програма [Електронний ресурс] .- Режим доступу http://libkor.com.ua/deps/docs/programa_doslidzhennya.pdf.- [Назва](#) з екрану.

Жидких О. Б.,

старший викладач кафедри дизайну
ВП «МФКНУКиМ», м. Миколаїв

ТЕХНОЛОГІЧНІ ТА ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІКИ ПЕЧВОРК ПРИ СТВОРЕННІ СУЧАСНОГО ОДЯГУ

Анотація. У роботі проаналізовані технологічні та художні особливості і прийоми виконання техніки печворк в одязі, описані особливості прийомів виконання традиційних технік декоративно прикладного мистецтва – печворк. Названі сучасні дизайнери, які використовують техніку печворк в одязі.

Ключові слова: печворк, схема, узор, блок, деталі крою, дизайнер одягу, матеріали, конструктивні лінії, декоративні лінії, композиція.

Техніка печворк є одним із самих давніх видів декоративно-прикладного мистецтва. У цьому виді прикладного мистецтва століттями зберігалися як традиційні технологічні прийоми виконання, так і створювалися нові технічні, художні, а також концептуальні ідеї в застосуванні цього виду творчості. У наш час цей вид мистецтва залишається актуальним і постійно урізноманітнюється. Це відбувається завдяки, по-перше, можливості поєднання, взаємопроникненню та синтезу технологій, ідей та художніх особливостей виконання техніки в різних країнах і культурах. По-друге, з'являються нові текстильні матеріали, інструменти, обладнання та, відповідно, нові технології їх обробки. Зараз дуже популярна ця техніка у створенні одягу різного за призначенням та стильовим рішенням. Прийоми виконання печворку, саме в одязі, є особливими, вони відрізняються від традиційних прийомів і потребують вивчення, аналізу та, можливо, класифікації.

У наш час вже накопичилась велика кількість різноманітних публікацій, що освітлюють історію виникнення клаптикової техніки, розповідають про основи ремесла з інструкціями, дають рекомендації щодо підбору тканин, інструментів та прийомів виконання квіттів, панно, ковдр та інших ужиткових виробів. У деяких публікаціях є і художні рекомендації щодо композиційних